

Författare: Astrid Lindgren

En modern klassiker

Astrid Lindgren var och är en av våra mest älskade barnboksförfattare. Hennes berättelser har lästs av barn och vuxna från 1940-talet fram till våra dagar och de kommer säkerligen att läsas i generationer framåt. Trots att berättelserna utspelar sig i andra tider och ibland även i andra världar så tar de upp ämnen som aldrig kommer att bli inaktuella och som berör liten som stor. Därför känns det rätt att kalla hennes böcker för moderna klassiker.

I Lgr 11 och kursplanen i svenska kan vi bl.a. läsa under centralt innehåll för åk 4–6 att eleven ska kunna ta del av berättande texter och poetiska texter för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. De ska även få läsa texter i form av skönlitteratur, lyrik, dramatik, sagor och myter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor och de ska känna till och ha läst några skönlitterära betydelsefulla barnboks- och ungdomsboksförfattare och deras verk.

Vi på Nypon förlag tycker att alla barn och ungdomar, oavsett läsförmåga, ska få möjlighet att ta del av god skönlitteratur av välkända författare. Detta ingår i allmänbildningen och är en rättighet. Därför är vi mycket stolta över att få ge ut en bearbetad version av Astrid Lindgrens spännande bok om mästerdetektiven Blomkvist. Den blir förhoppningsvis den första i raden av bearbetade moderna klassiker som kommer att ges ut på vårt förlag. Vi kallar dem Unga klassiker.

Vem handlar boken om?

Bokens huvudperson är 13-årig Kalle Blomkvist som tillsammans med sina vänner och vapendragare Eva-Lotta och Anders löser mysterier i den lilla staden Lillköping. Kalle är en påhittig, smart och orädd kille som kastar sig in i farliga situationer utan att först tänka efter. Detta leder till att han och hans kamrater ibland hamnar i knipa. Men mästerdetektiven Blomkvist finner oftast på lösningar när det behövs.

Vad tas upp i boken?

Boken är en klassisk deckarhistoria med alla dess ingredienser. Mitt i detta står mästerdetektiven (Kalle) Blomkvist och hans vänner. Boken handlar även om vänskap och hur långt man kan gå för att ställa upp på sina vänner i vått och torrt.

Vem passar boken för?

Böckerna vänder sig till barn och ungdomar mellan 10–13 år. Boken är lång men innehåller relativt korta meningar med stort typsnitt samt illustrationer som lättar upp texten.

Arbetsmaterial till boken

Vill du ha tips och idéer på hur du kan arbeta med boken tillsammans med dina elever så finns det ett arbetsmaterial till boken. Syftet med materialet är att eleven får träna på att koppla det hon/han har läst till egna erfarenheter. Dels skriftligt men även i samtal med andra. Detta leder till fördjupad läsförståelse. Genom att läsa, lyssna, tala och skriva utvecklas språket.

Materialet bygger på

1. Lektionsupplägg med förslag på hur du kan lägga upp arbetet runt boken. Här ingår introduktionslektioner, förslag på hur du kan arbeta med boken på olika sätt samt en avrundningslektion där ”säcken knyts ihop”.

Här måste du som lärare utgå från dina elever och hur långt de kommit i sin läs- och skrivutveckling och anpassa upplägget efter dem.

2. Uppgifter till boken med frågor som kräver att eleven svarar utifrån egna tankar och erfarenheter. Därför finns inget facit till frågorna. Uppgifterna ingår i lektionsupplägget.

Introduktionslektioner

(2 arbetspass)

Lektion 1

Inled lektionen med att ta reda på vad eleverna vet om Astrid Lindgren, vilka böcker hon har skrivit och vad dessa handlar om. Skriv en tankekarta på ett blädderblocksblad. Om det passar gruppen så kan eleverna göra samma tankekarta i sina skrivböcker.

Berätta sedan lite mer fakta om Astrid Lindgren, samtidigt som du fyller på tankekartan på tavlan (= faktaruta).

- Astrid Lindgren föddes år 1907 i Småland nära en by som heter Vimmerby.
- Hon skrev över hundra böcker för barn.
- Hon fick aldrig Nobels litteraturpris, men däremot fick hon barnens Nobelpris.
- Astrid hittade på berättelser om Pippi Långstrump som hon berättade för sin dotter när dottern var sjuk.
- Astrid vann första pris för Pippi Långstrump i en barnbokstävling år 1945.
- Många vuxna tyckte att böckerna om Pippi Långstrump var olämpliga för barn, eftersom Pippi var så busig och självständig.
- Flera av Astrid Lindgrens böcker har blivit långfilmer och teveserier, t.ex.: Vi på Saltkråkan, Madicken, Ronja Rövardotter, Barnen i Bullerbyn och Mio min Mio.
- Astrid Lindgren dog 2002 i Stockholm.

Om det passar elevgruppen så kan de skriva en egen kort faktatext om Astrid Lindgren eller så kan de rita en bild som passar till någon av Astrid Lindgrens böcker.

Lektion 2

Inled lektionen med att visa omslaget på boken *Mästerdetektiven Blomkvist*. Fråga vad eleverna tror att boken kommer att handla om. Låt dem prata två och två i några minuter runt detta. Därefter så får paren berätta vad de tror.

Berätta att Astrid Lindgren skrev originalboken år 1946 och läs sedan upp texten på baksidan. Sedan är det dags att läsa första kapitlet högt för eleverna.

När du läst klart så är det dags att prata om kapitlet. Prata exempelvis runt följande frågeställningar:

- Kapitlet börjar mitt i en händelse. Är det ett bra sätt att börja en bok på? Varför/varför inte?
- Vilka personer presenteras i det första kapitlet? Vad får man veta om dessa personer?
- Vem är bokens huvudperson?
- Hur slutar kapitlet?
- Blir man som läsare lockad att läsa vidare eller inte?

Låt samtalet flöda fritt och stressa inte igenom det.

Efter samtalet ska eleverna rita en bild av Kalle, Anders och Eva-Lotta och skriva lite fakta om dem.

Arbeta vidare med boken

(Ett antal arbetspass: Eleverna kommer att få arbeta med resterande 17 kapitel i boken.)

Nu är det dags för eleverna att börja läsa boken själva och arbeta runt denna. Här kommer några förslag på hur du kan lägga upp arbetet. Utgå från dina elevers behov, var de ligger i sin läsutveckling och hur stor gruppen är.

Förslag 1

Låt eleverna arbeta i par och läsa kapitel för kapitel högt tillsammans. Efter varje kapitel skriver de en sammanfattning av vad som hänt i kapitlet och ritas en passande bild till. De måste skriva med egna formuleringar. Varje sammanfattning + bild ska rymmas på en A4-sida som de sparar i en mapp. När boken är läst så sätter eleverna ihop sina sammanfattningar till egna böcker om Kalle Blomkvist.

Förslag 2

Ge bokens kapitel som läsläxor med tillhörande frågor (se elevmaterialet). Diskutera läsläxorna och varje kapitel under en lektion i veckan som du viker för just *Mästerdetektiven Blomkvist*. Lägg upp lektionen som bokcirkelsamtal där alla frågor ventileras. Samla in läsläxorna och gå igenom dessa med varje elev. Ge positiv och konstruktiv feedback.

Förslag 3

Använd *Mästerdetektiven Blomkvist* som högläsningsbok. Avluta alltid lässtunden med att diskutera det lästa kapitlet. Därefter kan eleverna i par arbeta med uppgifterna till boken och besvara dessa skriftligt (se elevmaterialet).

Avrundningslektion

När boken är läst är det viktigt att ha en diskussion runt hela boken för att ”knyta ihop säcken”.

Sätt er så bekvämt som möjligt och prata om boken. Börja med att låta eleverna återberätta det de kommer ihåg från boken. Diskutera sedan boken utifrån öppna frågor av typen:

- Vem av personerna i boken är mest intressant? Varför?
- Vad är det som gör handlingen spännande/ospännande?
- Är boken omodern eller fungerar den än idag?
- Ge exempel på omoderna saker i boken.
- Boken är ju en deckarhistoria. Vad ska en historia innehålla för att vara en deckarhistoria?

Avsluta med att låta eleverna skriva en kort utvärdering runt arbetet med boken utifrån frågorna:

- Hur var det att läsa boken? Var den lätt eller svår att läsa?
- Hur var det att arbeta med boken? Var något svårt eller mindre svårt?
- Har du förslag på andra sätt att arbeta med en bok? Berätta!
- Vad har du lärt dig under arbetets gång? Berätta!